

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 22/07/2024 15:22
Sayı: E-120.07.03-1462397
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

7/12068
GK 153

Sayı : E-54045643-610-15057030

Konu : Soru Önergesi (7/12068)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.05.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-1432549 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Erzurum Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'a ait 7/12068 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/12068) (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 45217934-B42A-47A8-8131-0822899F3324

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Uğur BAYRAM

Mühendis

Telefon No: (312) 287 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ERZURUM MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'A AİT 7/12068 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bitkisel ve hayvansal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması, verimliliğin artırılması, üreticinin korunması, ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikli görevleri arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda hibe programları, projeler ve desteklemeler uygulanmaktadır. Bitkisel üretimin desteklenmesi kapsamında;

- Mazot ve Gübre Desteği,
- Toprak Analizi Desteği,
- Organik Tarım Desteği,
- İyi Tarım Uygulamaları Desteği,
- Küçük Aile İşletmesi Desteği,
- Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği,
- Katı Organik-Organomineral Gübre Desteği,
- Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği,
- Fark Ödemeleri Destekleri,
- Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği,
- Sertifikalı Fidan/Fide ve Standart Fidan Kullanım Desteği,
- Sertifikalı Tohum Üretim Desteği,
- Sertifikalı Fidan Üretim Desteği
- Bombus Arısı Kullanım Desteği,
- Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği,
- Bitki Karantinası Tazminatı Desteği

yer almaktadır.

Hayvansal üretimin desteklenmesi kapsamında;

- Yem Bitkileri Desteği,
- Buzağı/Malak/Dişi Manda Desteği,
- Düve Alım Desteği,
- Hastalıktan Ari İşletme Desteği,
- Besilik Erkek Sığır Desteği,
- Sürü Yöneticisi İstihdam Desteği,
- Anaç Koyun/Keçi Desteği,
- Sürü Yenileme Desteği,
- Koç-Teke Alımı Desteği,
- Tiftik Üretimi Desteği,
- İpek Böceği Desteği,
- Arıcılık Desteği,
- Aşı, Atık ve Küpe Desteği

yer almaktadır.

Gübrede %18 olan KDV oranı 10 Şubat 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan düzenleme ile kaldırılmıştır. 2017 yılında başlayan uygulama ile stratejik ürünlerde mazot maliyetinin %50'si karşılanmaya başlanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2023 yılında ÇKS'ye kayıtlı olarak hububat (buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale ve çeltik) üreten çiftçilerimize 2024 yılında ödenecek mazot ve gübre destekleri takvimde belirtilen tarihten önce üreticinin finansmana en fazla ihtiyaç duyduğu 2023 yılı sonbahar ekim dönemi içerisinde Ziraat Bankası hesaplarına tanımlanarak kullanılması sağlanmıştır.

2023 yılında üretimi yapılan diğer ürünlere ait mazot ve gübre desteği de takvimde belirtildiği üzere 2024 yılı ilkbahar ekim dönemi başında çiftçilerimizin Ziraat Bankası hesaplarına tanımlanarak mazot ve gübre alımında kullanılması temin edilmiştir. Böylelikle 2023 üretim yılı için toplamda 2,2 milyon üreticimize 19,8 milyar TL mazot ve gübre desteği ödenmiştir.

Diğer taraftan, kimyevi gübre kullanım etkinliğinin artırılması ve ülkemiz kaynakları kullanılarak yerli imkânlarla üretilen organik ve organomineral gübrelerin kullanımının teşvik edilerek hem çevre kirliliğinin azaltılması ve hem de topraklarımızın sağlığını koruyarak sürdürülebilir tarımın devamını sağlamak amacıyla ilk defa 2019 üretim sezonundan itibaren gübre desteğine ilave olarak organik ve organomineral gübre kullanan çiftçilerimize dekara 10 TL gübre desteği verilmeye başlanmıştır. Söz konusu destek miktarı 2023 üretim sezonunda %200 artışla dekara 30 TL'ye çıkarılmıştır.

2022 yılında 40,4 milyar TL olan tarımsal destek ödemesi 2023 yılında 63,4 milyar TL'ye yükselmiştir.

Kırsal kalkınma alanında gerçekleşen hibe programları sayesinde 92.853 projeye (KKYDP, IPARD, Genç Çiftçi, Uzman Eller) 2023 yılı fiyatlarıyla toplam 94,8 milyar TL hibe ödemesi yapılmış ve 267.340 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Uygulanan hibe desteği programları ile tarımsal üretimde yer alan vatandaşlarımıza %50-%100 oranlarında hibe desteği verilmektedir.

Ülkemiz birçok üründe kendine yeten bir ülkedir. Pamuk (çiğit), şeker pancarı, nohut, patates, kuru soğan, incir, fındık, kayısı, bakla (taze), bezelye (taze), biber, domates, havuç, hıyar, kavun, karpuz, patlıcan, pırasa, limon, mandarin, portakal, altıntop, çilek, dut, nar, kestane, Antep fıstığı, üzüm, elma, armut, ayva, şeftali, erik, vişne ve kiraz gibi bitkisel ürünlerde, süt, beyaz et, yumurta ve bal gibi hayvansal ürünlerde yeterlilik oranları %100'ün üzerindedir.

Ayrıca ülkemiz; fındık, ayva, kiraz, incir, kayısı ve keçiboynuzu üretiminde dünya lideri, elma, kavun, karpuz, hıyar, pırasa, mandarin ve zeytin üretiminde dünya ikincisi, antepfıstığı, çilek, nohut ve domates üretiminde dünya üçüncüsü, kestane, ceviz, armut ve mercimek üretiminde ise dünya dördüncüsüdür.

Bitkisel üretimde 2002 yılında 58 milyon ton olan tahıllar ve diğer bitkisel ürünler üretim miktarı 2023 yılında %37 artışla 79,4 milyon tona, 2002 yılında 25,8 milyon ton olan sebze üretim miktarı 2023 yılında %23 artışla 31,8 milyon tona ve 2002 yılında 14,2 milyon ton olan meyve üretim miktarı 2023 yılında %93 artışla 27,4 milyon tona ulaşmıştır.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 2022 yılı verilerine göre; dünya bitkisel ürünler üretiminde 12'nci, sebze üretiminde 4'üncü ve meyve üretiminde dünyada 6'ncı sıradadır.

Tarımsal hasılda dünyanın ilk 10 tarım ülkesinden biri olan Türkiye 31 milyar dolar tarım ve gıda ürünleri ihracatı ile net ihracatçı konumundadır. Buğday unu ihracatında dünya lideri, makarna ihracatında ise dünyada ikinci sıradadır.

"Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi" ile tarım arazilerinin kullanımının etkinleştirilmesine yönelik olarak ekim programında olmayan ve nadasa ayrılan alanlar ile

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

işlemeli tarıma uygun olmayan alanlarda uygun üretim tekniklerini kullanmak suretiyle bitkisel üretimin artırılması amacıyla azami %75'i aynı destek ile ülke genelinde projeler yürütülmesi sonucunda son iki yılda;

- 4,7 milyon dekar alan tarımsal üretime kazandırılmış,
- Nadas alanları 2,45 milyon dekar azaltılmış,
- Tarla bitkileri ekiliş alanı 6,49 milyon dekar artırılmıştır.

Dünyada tarımsal üretimi etkileyen iklim, doğal afetler, salgın hastalıklar, toprak ve su kaynaklarının azalması ve kirlenmesi, gıda milliyetçiliği, gıda ticaretindeki korumacı eğilimler, tarımsal girdi fiyatlarındaki istikrarsızlık, nüfus artışı, göç hareketleri gibi koşulların hızla değişmesi stratejik önceliklerimizi yeni bir vizyonla ortaya koymayı gerekli kılmaktadır.

Arz talep dengesini gözetilen planlı üretim yapısıyla, uluslararası rekabet gücünü artıran, ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, verimliliği yüksek, sürdürülebilir bir tarım ve orman sektörünün oluşturulması temel amacımız olacaktır.

Bu kapsamda tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda tarım sektörüyle ilgili politikaların planlanmasına yönelik 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 7'nci maddesinde değişikliğe gidilmiştir. Bahse konu kanuni düzenlemeye istinaden "Tarımsal Üretimin Planlanması Hakkında Yönetmelik" yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Planlamada sulama durumu, su kısıtı, münavebe, pazarlama olanakları, tarıma dayalı sanayi durumu, depolama ve işleme kapasitesi ile çiftçi deneyimleri gibi yerel koşullar dikkate alınacaktır.

5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 13'üncü maddesinde yapılan değişik ile sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için yasal dayanak oluşturulmuş, bu kapsamda hazırlanan "Sözleşmeli Üretimin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" 15.09.2023 tarihli ve 32310 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sözleşmeli üretim; bitkisel üretim, hayvansal üretim ve su ürünleri sektörlerinde üretimle pazarlamanın birlikte düşünüldüğü bir model olması sebebiyle üreticiye fiyat ve pazar garantisi vererek ürün arzında süreklilik sağlanmasında, sanayicinin ham madde ihtiyacını kesintisiz ve istenen nitelikte temin etmesinde ve arz güvenliğimizin sağlanmasında önemli katkılar sağlayacaktır.

Bakanlığımızca "2024-2028 Hayvancılık Yol Haritası" açıklanmıştır. Buna göre sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılması, buzağı desteklerinin artarak devam etmesi, küçük aile işletmelerinin desteklenerek optimum işletme ölçeği büyüklüğüne ulaştırılması, işletmelerin kayıt altına alınması, kayıt sistemlerinin güvenilirliğinin ve etkinliğinin artırılması, meraların ıslah çalışmalarının hızlandırılması ve daha etkin şekilde kullanılmasının sağlanması, hastalıktan arı işletmelerin teşvik edilerek sayılarının artırılması, yeni destekleme modeliyle kırsalda kadınlara ve gençlere ilave destek verilmesi, tüketicilerin sağlıklı et tüketimi konusunda bilgilendirilmesi ve bütün bunlarla sürdürülebilir hayvancılık için; tarımsal üretim, tarımsal sanayi, çevre ve insan sağlığı açısından bütünsel bir yaklaşım oluşturulacaktır.

İklim değişikliğinin en önemli olumsuz etkilerinden biri olan kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması ve kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi maksadıyla; Bakanlığımız tarafından 25 nehir havzasında kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır. Bu planlarla yer alan bazı tedbirler şunlardır;

- Sulama alanlarının rehabilitasyonu ve modern sulama sistemlerine geçilmesi,

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Alternatif su kaynaklarının belirlenmesi,
- Kullanılmış suların yeniden kullanımının sağlanması,
- Kuraklığa dayanıklı bitkisel ürünlerin artırılması,
- Kuraklığın ekosistem üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması,
- Kuraklık farkındalığının artırılması.

Bu tedbirlerin uygulanması ile yılda yaklaşık 11,6 milyar m³ su tasarrufu sağlanabilmesi hedeflenmektedir. Ülkemizde yaşanması muhtemel kuraklıkların olumsuz etkilerinin azaltılması maksadıyla kuraklık tahmini ve erken uyarı sisteminin kurulması çalışmalarına 2024 yılında başlanılmış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

Dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK'in kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.